

Naturvärdesinventering (NVI), Åmot 1:97 m fl., Laholms kommun



Fig. 1 Inventeringsområdet är en mosaik av olika sandmarkshabitat som även breder ut sig på de östra delarna. Fotoriktning mot Birger Pers väg och öster.

Sammanfattning

En Naturvärdesinventering på fältnivå i detalj, med tillägget Detaljerad artförekomst, Naturvärdesklass har genomförts och redovisas på karta. Ett område av klass 2 har identifierats (nvo 1) och ett med naturvärdesklass 3 (nvo 2). Möjligheter att utföra kompensatoriska åtgärder på andra markområden som kommunen förfogar över har utretts men möjligheterna bedöms som begränsade.

Eventuella fornminnen, ytavrinnings- eller strandskyddsaspekter behandlas inte inom detta uppdrag.

Syfte

Syftet med en Naturvärdesinventering (NVI) är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. Klassningen av objekten sträcker sig från *högsta naturvärde, naturvärdesklass 1 (störst positiv betydelse för biologisk*

mångfald), via objekt med *høgt naturvärde*, naturvärdesklass 2 (stor positiv betydelse för biologisk mångfald), till objekt med *påtagligt naturvärde* naturvärdesklass 3 (påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald). I denna inventering är även objekt med *naturvärdesklass 4* (viss positiv betydelse för biologisk mångfald) identifierade och *landscapsobjekt* (ett geografiskt område av landskapsekologisk karaktär).

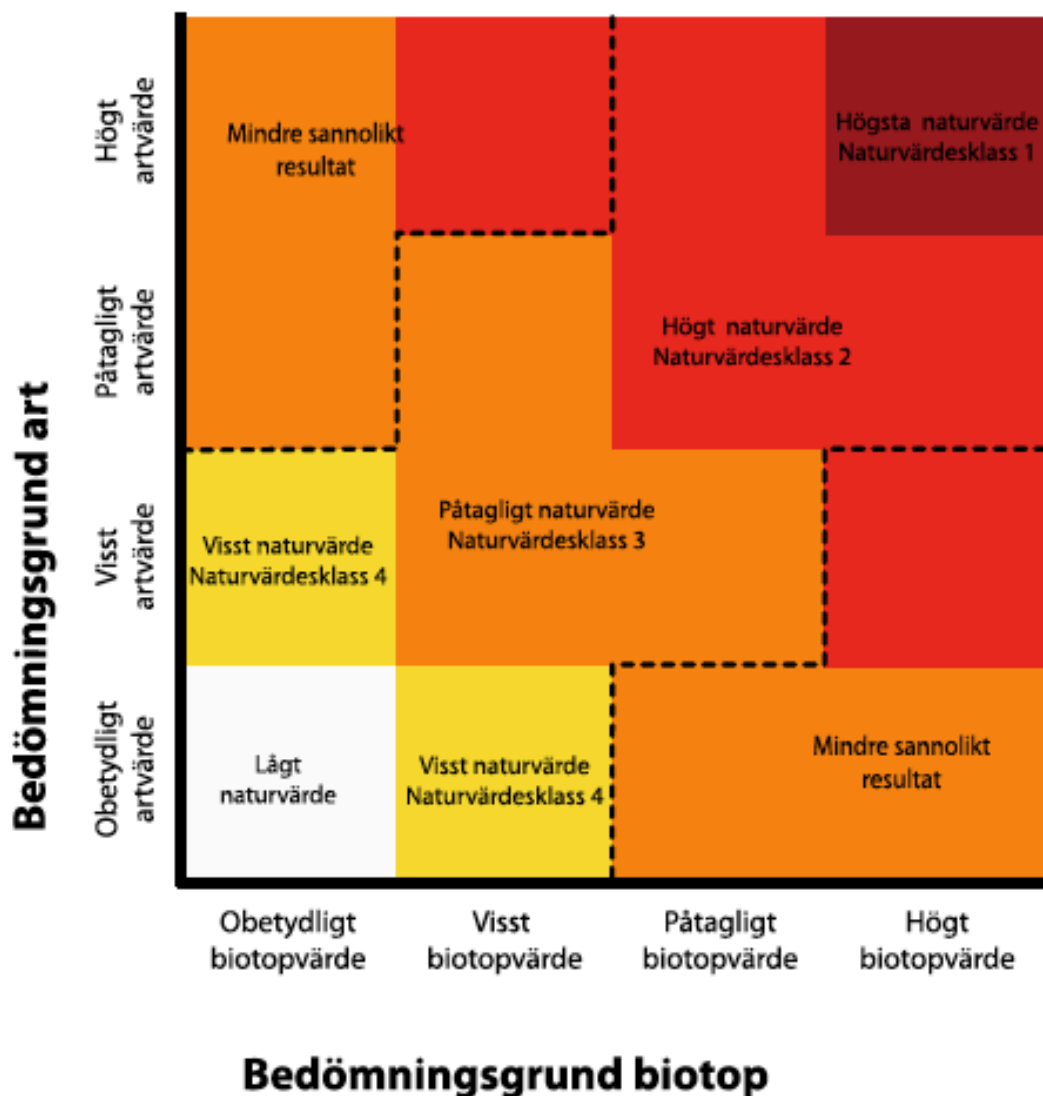


Fig. 2 Bedömningsgrunderna art respektive biotop leder till en viss naturvärdesklass. Från standarden SS199000:2014.

Metod

Naturvärdesinventeringen följer standarden, SS199000:2014. För definitioner av begrepp m m se denna standard och fig. 2 för bedömningsgrunder för naturvärdesobjekten. För bedömningsgrund art används bland annat förekomsten av rödlistade arter.

Rödlistning av arter sker på nationell nivå i femårsperioder av Artdatabanken på Sveriges Lantbruksuniversitet. Enligt internationellt överenskomna kriterier bedöms Sveriges djur, växter och svampar och listan tar upp vilka arter som riskerar att

försvinna från Sverige och varför arterna är hotade enligt kategorierna i figuren nedan där LC innebär att arten är bedömd men inte rödlistad.

Livskraftig LC	Nära hotad NT	Sårbar VU	Starkt hotad EN	Akut hotad CR	Nationellt utdöd RE
-------------------	------------------	--------------	--------------------	------------------	------------------------

Fig. 3 De kategorier som används i den s.k. Rödlistan, från VU, EN, CR och RE kallas även för hotade arter.

Vid NVI på fältnivå ska inventering i fält ingå. Fälthinventeringen ska utföras på ett sätt så att utföraren utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöker de biotopkvaliteter och arter som är av positiv betydelse för biologisk mångfald inom respektive naturtyp.

Uppdrag

Inventeringen ska utföras som en *NVI på fältnivå i detalj* med tilläggen *Detaljerad artförekomst*, *naturvärdesklass 4* samt en utredning om möjligheter till kompensationsåtgärder. Definitioner finns i SS 199000:2014.

Utförare

Uppdraget utfördes av MiNA natur, Kill Persson, biolog.

Tidpunkt

Fälthinventeringen utfördes under september-november 2017. Framför allt har fåglar, kärlväxter och svampar eftersökts. Insektslivet är vid denna årstid i avtagande och möjligheterna att fullt ut inventera är begränsade. Inte heller kan områdets betydelse som häckningsmiljö för fåglar bedömas fullt ut.

Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Inventeringsområdet består dels av själva dynområdet väster om Norra strandvägen som mot havet begränsas av sandstranden. Öster om N strandvägen finns ett område "Färes" som i delar används som parkeringsplats men som framförallt i den nordöstra kanten en sandhed med stort inslag av typiska arter som olika örter, insekter och svampar. Hela området i väster och drygt en tredjedel av den östra delen är en mosaik av framför allt två naturtyper som "*vita och grå dyner 2120-2130*" enligt den naturtypsklassning som gäller för Natura 2000-områden och uppföljning av Art- och habitatsdirektivet. Det nu aktuella undersökningsområdet är inte utpekad som enskilt Natura 2000-område.

Karta



Fig. 4 Inventeringsområdet med avgränsningar, Nvo 1 som klassats i naturvärdesklass 2, högt naturvärde och Nvo 2 i naturvärdesklass 3, påtagligt naturvärde.

Naturvärdesobjekt, Nvo

Nvo 1 Stranheden, naturvärdesklass 2



Fig. 5 Dynområdet är kuperat och omväxlande med dyngräs, örter och ljung samt öppna sandblottor. I förgrunden syns även vresros som i dessa områden är en invasiv art.

Naturtyp

Området är längst i väster en typisk *vit dyn 2120* med dyngräs som strandråg och sandrör. De östra delarna är mer präglade av den örtrikare växtlighet som kännetecknar den *grå dynen 2130* med ett stort inslag av blommande örter som monke, flockfibbla och femfingerört. För mer information kring naturtyper se Naturvårdsverkets vägledning för Natura 2000-arbetet.

Naturvärdesklass med motivering

Området klassas som *naturvärdeklass 2, högt naturvärde*, med kriterier som *ett påtagligt artvärde* (enstaka rödlistade arter förekommer som sandrottryffel, ängsplärka och hedpärlemorfjäril). Ytan bedöms även ha *ett påtagligt biotopvärde* (flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald finns närvarande artrika ört- och gräsrika fältskikt som är störningsgynnade). Enligt principerna för naturvärdesbedömningar får området klass 2, se matrisen i fig. 2.



Fig. 6 En viktig biotopkvalitet är den blandning av örter, gräs och öppen sand som finns, här exemplifierad av monke och borsttåtel.

Naturvårdsarter, skyddade arter

Längs en av stigarna hittades ca 5 fruktkroppar av den rödlistade svampen sandrottryffel^{NT*}. Svampens gynnas av ett inte helt slutet vegetationstäckte med inslag av risväxter som krypvide. Hedområdet är ett viktigt födosöks- och häckningsområde för fågeln ängsplärka^{NT}. Tillsammans med en annan jordbruksfågel sånglärka^{NT} observerad på andra delar av strandheden är fågellivet rikt på heden. Vid

* För förklaring av de olika rödlistningskategorierna se fig. 3

Grönområdesutredningen 2014 observerades hedpärlemorfjäril^{NT} på strandheden mellan Mellbystrand och Hökafältet



Fig. 7 sandrottryffel är en buksvamp som trivs i öppen sand.

Nvo 2 "Färes", naturvärdesklass 3



Fig. 8 Delar av Åmot 1:97 i nordost hyser en fin sandhed med inslag av ljung, monke och gråfibblor.



Fig. 9 På p-platsen vid Färes finns flera mycel av hedfingersvamp, typisk art för sandheddar.

Naturtyp

I den nordöstra delen finns en fin sandhed mest om påminnande om naturtypen "grå dyn 2130". Arten som borsttåtel, monke, gråfibbla finns väl företrädda och även de typiska svamparter som hedfingersvamp och fjällig jordtunga.

Naturvärdesklass med motivering

Området klassas som *naturvärdeklass 3, påtagligt naturvärde*, på grund av ett visst *artvärde* (området är artrikare än det omgivande landskapet). Ytan bedöms även ha ett *påtagligt biotopvärde* med biotopkvaliteter som förekomst av Natura 2000-naturtyp, viktiga element som sandblottor, solexponering. Enligt principerna för naturvärdesbedömningar får området klass 3, se fig. 2.

Naturvårdsarter, skyddade arter.

Inga rödlistade arter har hittats i området under hösten 2017. Det är möjligt att området kan få högre värdeinnehåll om exempelvis insektsfaunan inventerats under en lämplig årstid.

Övrig artdata och skyddade arter

Flera typiska arter för den aktuella naturtypen som de ovan nämnda kärlväxt- och svamparterna förekommer.

Tidigare inventeringar

Åmot 1:97 tas upp i Grönområdesutredningen (nr 21) för Laholms kust, antagen av Kommunfullmäktige 2015-12-15. Området har här klass endast en del av området kan

bebyggas om vissa åtgärder vidtas som en specifik naturvärdesinventering (detta uppdrag) med en utredning om kompensationsåtgärder. Samma område är inom Ytavrinning i klass 2 och även denna problematik måste utredas särskilt.

Heden väster om Norra strandvägen är en del av det stora sammanhängande område (nr 105) i klass 1 som löper från Hökafältet i norr Skummeslövsstrand och länsgränsen i söder.

Den i detta använda metoden och klassningen (SS199000:2014) fanns inte helt färdig vid Grönområdesutredningens genomförande.

Strandskydd

Eventuella strandskyddsaspekter har inte behandlats särskilt inom detta uppdrag.

Möjligheter till kompensatoriska åtgärder

Till uppdraget med naturvärdesinventeringen har Laholms kommun även pekat på behovet av en utredning kring *möjligheter till och effekter av kompensatoriska åtgärder*.

Åtgärder som ska gynna biologisk mångfald på andra platser än den föreslagna exploateringsytan. Kompensationen kan exempelvis vara bortgrävning av vresros, skapande av mindre sandblottor, röjning av vedväxter och förslag på områden som skulle vara lämpliga för naturvårdsbränning.

Naturvärdesobjekt 1 är den del av den långsträckt heden mellan Hökafältet och Skummeslövsstrand. Den föreslagna användningen av området på heden innebär 4 mindre byggnader, 3 sittplatser och ett gångsystem mellan dessa. Även en större hårdgjord yta framför hotellbyggnaden når in över strandheden, själva hotellbyggnaden placeras på den östra delen, "Färes".

Naturvärden på heden kommer att påverkas negativt av biotopförlust i det avseende att en betydande del förändras. Möjligheten att skapa motsvarande naturvärden på andra delar som kommunen förfogar över är begränsade då det på strandheden inte finns några sådana sammanhängande områden där kompensationsåtgärder kan utföras. Strandheden i sig har redan högsta klass och det är inte möjligt att ytterligare kvalitetsförädla arealer.

En annan faktor är konsekvenser av det ökade slitaget som en exploatering innebär. Även om småskalig störning många gånger är positivt så är det troligt att störningen i det aktuella fallet med nya gångstråk inklusive beläggning samt det betydligt högre antal besökare på en liten yta innebär att störningen medför ett alltför kraftigt slitage med risk erosion inom området (erosionsproblematiken utreds separat). Om sådana risker skulle minimeras med eventuell spångläggning innebär detta att miljön under spången blir negativ på grund av beskuggning.



Fig. 10 Runt dynstugorna finns ofta en bård av vresros och barrväxter som tillsammans med själva byggnaderna minskar möjligheten till kompensatoriska åtgärder.

Ytterligare en svårbedömd faktor är den planerade exploaterings påverkan på hedlandskapets konnektivitet, dvs. djur, växter och svampars möjlighet till spridning, landskapets sammanhållning. Den planerade exploateringen i form av byggnader och leder kommer inte innebära ökande av sådana möjligheter.

Naturvärdesobjekt 2 är endast ca 0,3 ha men innehåller flera kvaliteter som är viktiga för biologisk mångfald. Det inte helt slutna växttäckets, den örtrika florans, förekomsten av naturvårdsintressanta svampar är sådana kvaliteter. En annan viktig aspekt är ytans öppenhet med en stor solinstrålning. Om planförslaget genomförs kommer troligtvis skuggeffekten av den nya byggnaden vara den konsekvens som mest påverkar naturmiljön och försämrar djur, växter och svampars livsmiljöer. Därför får den resterande sparade delen på "Färes" längs den nordöstra kanten en betydligt lägre biotopkvalitet.

På de delar av heden som Kommunen förfogar över finns endast några mindre fläckar längre i söder, Mellby 6:1 och Mellby 2:19. Här kan som mest 0,2–0,3 ha användas för kompensatoriska åtgärder.

Framför allt är det bortgrävning av vresros och skapande av sandblottor som är lämpliga. Arealen motsvarar inte fullt ut de ytor som riskerar att försvinna vid en exploatering. Denna yta bedöms inte som tillräcklig. Det endast är mindre fläckar som restaureras kan den yta som förädlas knappast kompensera den yta som försvinner. Heden är redan i dagsläget fragmenterad främst på grund av den glest spridda dynstugebebyggelsen. Tillsammans med de många små vresrosplanteringar runt

stugorna minskar ytan och sammanhanget för djur, växter och svampar i hedlandskapet. Dynstugorna måste beaktas vid planering och påverkar möjligheten till kompensatoriska åtgärder.

För att kunna genomföra kompensationsåtgärder måste andra ytor i närområden användas och vara tillgängliga (utanför kommunens egna marker). I Grönområdesutredning pekade sådana ytor ut som ersättningsmark samt att värdefulla strukturer som olika sandmarkskvaliteter anges.

Källor

Fynddata från www.artportalen.se

ArtDatabanken 2015. Rödlisterade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/Natura-2000-Dyner/>

Grönområdesutredning för Laholms Kust, 2015-12-15